

สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศ ประจำกรุงวอชิงตัน ดี. ซี.

เหตุผลสี่ข้อที่ทำให้ชั้นวางสินค้าว่างเปล่า

การระบาดของไวรัส Omicron สภาพอากาศสุดขั้วในสหรัฐอเมริกา และยอดจำหน่ายสูงสุดเป็นประวัติการณ์ในเดือนธันวาคม กำลังเป็นสาเหตุให้กระดาชชำระกลับมาขาดแคลนอีกครั้ง

เพียงจะย่างเข้าปี ๒๕๖๕ ได้ไม่นาน แต่ในสื่อโซเซียลกลับเต็มไปด้วยรูปภาพชั้นวางสินค้าว่างเปล่า ตั้งแต่ครีมชีสไปจนถึงกระดาชชำระ น้ำผลไม้กล่องสำหรับเด็ก ตลอดจนอาหารแมว สาเหตุของการขาดแคลนรอบนี้ไม่ได้ต่างจากช่วงเริ่มต้นของการระบาดของโควิด บางคนรู้สึกได้ถึงความวู่วามไม่ทันหาย ความควายยังเข้ามาแทรก ต่อไปนี้คือสาเหตุบางประการที่สินค้าที่เป็นที่ต้องการอาจหายไปจากร้านค้า

การระบาดอย่างหนักของ Omicron

การระบาดอย่างรวดเร็วของเชื้อกลายพันธุ์ Omicron หมายถึง งานที่ต้องทำในร้านที่มากขึ้นด้วย เช่น ต้องทำความสะอาดอย่างทั่วถึง การต้องกลับไปใช้หน้ากาก และการเว้นระยะห่างทางสังคม ในขณะที่มีพนักงานจำนวนมากขึ้นที่ไม่สามารถมาทำงานได้เนื่องจากป่วยหรือต้องกักตัว เมื่อวันจันทร์ที่ ๓ มกราคม ๒๕๖๕ นักข่าวของ The Washington Post ได้โทรศัพท์สัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงของอุตสาหกรรมอาหารจำนวน ๒๗ ราย นาย Geoff Freeman ซึ่งเป็น CEO ของสมาคมแบรนด์สำหรับผู้บริโภคหรือ Consumer Brands Association กล่าวว่า ในช่วงสองสัปดาห์ที่ผ่านมา มีจำนวนพนักงานลาป่วยรวมกันมากกว่าการลาทั้งปีของปี ๒๕๖๓ ยังไม่รวมการขาดพนักงานชั่วคราวทุก ๘๐,๐๐๐ ตำแหน่ง และคนงานในโรงงานอาหารที่หายไปอีก ร้อยละ ๑๐ ซึ่งเป็นการสร้างแรงกดดันอย่างมหาศาลต่อระบบทั้งหมดในคราวเดียว

นาย Stew Leonard Jr. เจ้าของบริษัท Stew Leonard's กล่าวว่า โควิดได้ทำลายระบบของซูเปอร์มาร์เก็ตในเครือ ซึ่งตั้งอยู่ในมลรัฐคอนเนคติกัต นิวเจอร์ซีย์ และนิวเจอร์ซีย์ โดยพนักงาน ๒๐๐ คนจากทั้งหมด ๒,๕๐๐ คนของบริษัทกำลังป่วยหรืออยู่ระหว่างกักตัว เขายกตัวอย่างว่า แม้แต่การทำพิซซ่าหน้าต่างๆ เช่น พิซซ่าหน้าสับปะรดและแฮมก็ยากลำบาก บริษัทจึงตัดสินใจยกเลิกการประกอบอาหาร ซึ่งผู้ประกอบการส่วนใหญ่ก็ทำแบบเดียวกัน ทุกคนประสบปัญหาขาดแคลนแรงงาน บางบริษัทยังประสบปัญหาพนักงานลาออกจำนวนมาก แต่ส่วนใหญ่เกิดจากปัญหาจากการระบาดอย่างหนักของ Omicron การเข้าถึงการตรวจสอบการติดเชื้อไวรัสโควิดอย่างรวดเร็วยังส่งผลต่อการกลับเข้าทำงานของพนักงานด้วย เมื่อ ๒ สัปดาห์ก่อน สินค้าขายดีอันดับ ๑ ของบริษัท Stew Leonard คือเนื้อสันใน แต่ขณะนี้ชุดทดสอบโควิดแบบรวดเร็วคือสินค้าอันดับ ๑ บริษัทมีคลังสินค้าในมลรัฐนิวเจอร์ซีย์ เมื่อมีการส่งมอบบรรจุภัณฑ์สินค้าไปรษณีย์และขอให้ขนส่งสินค้าขึ้น ค่าตอบที่ได้คือไม่สามารถเร็วได้ และจะจ่ายเงินให้พวกคนงานเท่าไร มั่นใจสงครามการประมูลบริเวณขนถ่ายสินค้า

นาย Jim Dudliceck ผู้อำนวยการฝ่ายสื่อสารของสมาคมสินค้าอุปโภคบริโภคแห่งชาติหรือ National Grocers Association ได้ขอให้สมาชิกจัดลำดับความสำคัญให้กับสินค้าเพื่อทดสอบการติดเชื้อ (Testing Supplies) จากรัฐบาลกลางและหน่วยงานภาครัฐระดับมลรัฐก่อน และขอให้ยืดหยุ่นในการเร่งรัดวัคซีน และทดสอบการติดเชื้อตามคำสั่งของรัฐบาลกลาง เพื่อลดการหยุดชะงักด้านแรงงานที่อาจเกิดขึ้นได้อีกจากการแพร่ระบาดของเชื้อกลายพันธุ์ Omicron แม้แรงงานจะผ่านการฉีดวัคซีนมาแล้ว แต่ซูเปอร์มาร์เก็ตต่างๆ ยังมีพนักงานเหลือทำงานอยู่น้อยกว่าครึ่งของจำนวนปกติ ทำให้การเติมสินค้าและเตรียมอาหารเป็นไปอย่างยากลำบาก เขากล่าวว่า แม้จะมีอาหารมากมายในห่วงโซ่อุปทาน แต่คาดว่าผู้บริโภคจะยังคงประสบปัญหาการขาดช่วงของสินค้าเป็นระยะสำหรับสินค้าบางประเภทเหมือนช่วงหนึ่งปีครึ่งที่ผ่านมา อันเนื่องมาจากปัญหาอุปทานและการขาดแคลนแรงงานอย่างต่อเนื่อง

สภาพอากาศที่หนาวเย็น

พายุหิมะที่มีขนาดสูงกว่า ๑ ฟุต ที่พัดผ่านภูมิภาคแอตแลนติกตอนกลางช่วงหลังปีใหม่ และสภาพอากาศที่แปรปรวน ส่งผลให้สภาพถนนในหลายพื้นที่ของสหรัฐอเมริกาประสบปัญหาในช่วงสองสัปดาห์ที่ผ่านมาตัวอย่างเช่น การจราจรติดขัดกว่า ๒๐ ชั่วโมงเมื่อสัปดาห์ที่แล้วในเส้นทาง I-95 ใกล้กับเมือง Stafford มลรัฐเวอร์จิเนีย ส่งผลให้รถส่งสินค้าให้กับซูเปอร์มาร์เก็ตถึงกับเป็นอัมพาต นาย Doug Baker รองประธานฝ่ายอุตสาหกรรมสัมพันธ์ของ FMI ซึ่งเป็นองค์กรด้านอุตสาหกรรมอาหารกล่าวว่า ฤดูหนาวมีความท้าทายอยู่แล้ว

แต่สภาพอากาศแบบนี้เป็นรูปแบบที่เราไม่คุ้นเคย ทั้งในด้านความถี่และระดับความรุนแรง ซึ่งทอดยาวตั้งแต่ชายฝั่งตะวันตกไปจรดชายฝั่งตะวันออกของประเทศ นอกเหนือจากสภาพอากาศที่ส่งผลให้การขนส่งสินค้าไปยังซูเปอร์มาร์เก็ตทั่วประเทศเกิดความล่าช้าแล้ว สภาพอากาศที่เลวร้ายยังส่งผลต่อจิตวิทยาผู้บริโภคด้วย ทำให้ให้สินค้าบางรายการขาดตลาด มีสินค้าบางอย่างที่ผู้คนมักกักตุนเมื่อมีเหตุการณ์สภาพอากาศไม่ดี และยังเมื่อเห็นสินค้าเหลือน้อย ยังทำให้คนซื้อสินค้าสองชั้นแทนที่จะซื้อเพียงชั้นเดียวเพื่อเผื่อไว้ นอกจากนี้ เมื่อโรงเรียนกว่า ๕ พันแห่งชะลอการเปิดเรียนเนื่องจากการระบาดของ Omicron ทุกครอบครัวจึงรู้สึกจำเป็นเร่งด่วนอย่างมากที่จะต้องกักตุนอาหารจำพวกขนมปัง นม เนื่อสัตว์ และซีเรียล เพื่อเตรียมอาหารให้เด็กๆ เนื่องจากไม่ได้กินอาหารที่โรงเรียน

ปัญหาห่วงโซ่อุปทานล่าช้า

ปัญหาห่วงโซ่อุปทานไม่ได้เกี่ยวกับตู้คอนเทนเนอร์ขนส่งสินค้าที่รอการขึ้นท่าหรือเตรียมส่งออก แต่เพียงอย่างเดียว แต่ยังเกี่ยวข้องกับการผลิตสินค้าของสหรัฐอเมริกาที่ต้องอาศัยวัตถุดิบนำเข้า ในบางท้องที่ของจีนและสหราชอาณาจักรมีการปิดโรงงาน ทำให้การส่งออกส่วนผสมและอาหารบางอย่างมายังสหรัฐอเมริกาล่าช้าไปด้วย ประเทศที่เป็นแหล่งส่วนผสมและอาหารเหล่านี้มีปัญหาอัตราการติดเชื้อในประเทศสูง บางประเทศดำเนินมาตรการเคร่งครัดโดยปิดโรงงาน ทำให้การกระบวนการผลิต (ของสหรัฐอเมริกา) ล่าช้าตามไปด้วย จึงไม่ใช่ปัญหาภายในประเทศเพียงอย่างเดียว แต่ยังเกี่ยวกับวิธีการที่ประเทศอื่น ๆ ใช้อยู่รับมือกับ Omicron ด้วย

จากสถิติของท่าเรือลอสแอนเจลิส ซึ่งเป็นท่าเรือที่พลุกพล่านที่สุดของประเทศ ปริมาณการขนส่งสินค้าลดลงอย่างรวดเร็วในเดือนพฤศจิกายน (๒๕๖๔) เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า แม้ผักและผลไม้สดจะประสบปัญหาการขาดแคลนน้อยกว่าอาหารประเภทอื่นๆ แต่ชั้นสินค้ากลับว่างเปล่าอันเนื่องมาจากปัญหาความปลอดภัยอาหาร เมื่อสัปดาห์ที่แล้ว สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาของสหรัฐอเมริกาหรือ FDA (US Food and Drug Administration) ได้ออกประกาศเรียกคืนสินค้าโดยสมัครใจ (Voluntary Recall) สำหรับสินค้าสลัดผักบรรจุถุงและผักอื่นๆ เนื่องจากการปนเปื้อนของเชื้อ Listeria อย่างไรก็ตาม โดยทั่วไปมีการเรียกคืนอาหารในช่วงการระบาดใหญ่เพียงเล็กน้อย

ผู้คนทำอาหารเองที่บ้านมากขึ้น

ปัจจัยร่วมระหว่างอัตราเงินเฟ้อที่เพิ่มขึ้นไปจนถึงการติดเชื้อโอไมครอนที่พุ่งสูงขึ้น ทำให้ผู้คนรับประทานอาหารที่บ้านมากขึ้น ซึ่งหมายถึงการเข้าสู่ซูเปอร์มาร์เก็ตที่มากขึ้นด้วย จากข้อมูลของ Mastercard SpendingPulse พบว่า ยอดจำหน่ายสินค้าในซูเปอร์มาร์เก็ตเพิ่มขึ้นกว่าร้อยละ ๘ ในเดือนธันวาคม (๒๕๖๔) จากข้อมูลดัชนีอุปทานสินค้าอุปโภคบริโภคของบริษัทจัดทำข้อมูล IRI (Information Resources, Inc.) พบว่า ตั้งแต่ต้นปีมานี้ ร้านค้ายังต้องเติมเต็มสต็อกสินค้าอันเนื่องมาจากปัญหาการระบาดของโรคที่เพิ่มสูงขึ้น และยังคงต้องดิ้นรนเพื่อให้ชั้นวางสินค้ามีสินค้าครบครันในหลายประเภท Jessica Dankert รองประธานฝ่ายห่วงโซ่อุปทานการผลิตของสมาคมอุตสาหกรรมผู้นำการค้าปลีก (Retail Leaders Industry Association) ให้ข้อมูลว่า ร้านค้าต่าง ๆ ต้องเติมสต็อกและนำสินค้าขึ้นชั้นวางสินค้าอยู่ตลอดเวลา เป็นช่วงฤดูกาลจับจ่ายสินค้าอันยากลำบากหลังช่วงวันหยุดยาว ซึ่งครอบครัวมักจะทำอาหารที่บ้านมากอยู่แล้ว

พายุที่โหมกระหน่ำในหลายพื้นที่ และความลังเลที่จะรับประทานอาหารนอกบ้านจากความกังวลเกี่ยวกับการระบาดของ Omicron ยิ่งทำให้ความต้องการสินค้าอุปโภคบริโภคสูงขึ้น ในบางเมือง ร้านอาหารและสถานบริการอาหารอื่น ๆ ต้องปิดชั่วคราวเนื่องจากการระบาดของโควิดในหมู่คนงาน ยิ่งส่งผลให้ต้องรับประทานอาหารที่บ้านมากขึ้นในเดือนธันวาคม Dankert คาดการณ์ว่า จะเห็นการเติมสินค้าในชั้นวางสินค้าไม่ทันต่อความต้องการ และ仍将เห็นการหยุดชะงักเหล่านี้ต่อไปอีกหลายเดือน เงินเพื่อยังคงส่งผลต่อพฤติกรรมผู้บริโภค ทำให้ต้องรับประทานอาหารที่บ้านมากขึ้น รวมถึงการเดินทาง และการรับประทานอาหารนอกบ้านน้อยลง จากข้อมูลดัชนีราคาสินค้าของหน่วยงานสำนักสถิติแรงงาน (Bureau of Labor Statistics) พบว่า ราคาสินค้าอุปโภคบริโภคเพิ่มสูงขึ้นถึงร้อยละ ๖.๔ ในช่วง ๑๒ เดือนที่ผ่านมาซึ่งสิ้นสุดในเดือนธันวาคม นับเป็นการเพิ่มขึ้นครั้งใหญ่ที่สุดนับตั้งแต่ปี ๒๕๕๑ เป็นต้นมา เมื่อดูเป็นรายสินค้า พบว่าเนื้อวัวมีราคาพุ่งขึ้นอย่างน่าตกใจถึงร้อยละ ๒๐.๙ นักวิเคราะห์ของบริษัทด้านข้อมูล Datassential รายงานว่า ผู้บริโภคหันหลังให้ร้านอาหารและกลับไปรับประทานอาหารที่บ้านเมื่อราคาอาหารเพิ่มสูงขึ้น การไปร้านอาหารกลายเป็นสิ่งที่หรูหรา นอกจากนี้ ผู้บริโภคมีความกังวลใจเนื่องจาก Omicron และยังหันกลับมารับประทานอาหารที่ซื้อจากซูเปอร์มาเก็ตเพิ่มมากขึ้นด้วย

ที่มา: [Four reasons you're seeing empty grocery store shelves, The Washington Post, January 11th, 2022](#)

สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศ ประจำกรุงวอชิงตัน ดี. ซี.
มกราคม ๒๕๖๕